

JAK SE STÁT TĚMĚŘ DOKONALÝM POLITIKEM

Materiál k simulační hře pro studenty
od 15 do 18 let

JEDEN DEN POLITIKEM – CO MUSÍTE UMĚT

Gratulujeme! Zúčastnili jste se simulační hry v Parlamentariu, kde jste si vyzkoušeli, jaké to je být poslancem Evropského parlamentu a jednat se svou skupinou o návrzích dvou směrnic.

Jednání o směrnících o „solidaritě při hospodaření s vodou“ a o „identifikaci osob“ se dost podobají tomu, jak poslanci pracují ve skutečnosti.

Také oni musí:

- shánět informace v časové tísní
- posuzovat kvalitu informací, které dostávají
- definovat svůj postoj v rámci vlastní politické skupiny a obhájit ho vůči ostatním skupinám
- vyjednávat a usilovat o kompromis
- zprostředkovávat své názory a postoje – nejen svým kolegům, ale také tisku a veřejnosti.

Práci poslanců ještě více komplikuje to, že všechno musí zvládat v různých jazycích a na různých místech.

Co se vám na práci poslance líbilo nejvíc? Která část hry vám připadala zvláště zajímavá? Byly některé části hry příliš obtížné nebo stresující?

JAK TO FUNGUJE

Definice

Schopný politik musí umět hodně věcí. Nejprve je třeba chápat všechny technické pojmy, které se používají při vytváření evropské legislativy.

EVROPSKÁ UNIE: Evropskou unii dnes tvoří 28 členských států.

I když jsou to suverénní státy (to znamená, že samy rozhodují o svých zákonech a svém vnitřním uspořádání), dohodly se, že v některých oblastech budou uplatňovat společné zákony. Je tomu tak zvláště tam, kde by odlišnost předpisů a pravidel v různých státech velmi komplikovala např. vzájemný obchod, nebo je-li třeba řešit problémy, které přesahují hranice jednotlivých zemí (např. ochrana životního prostředí).

(LISABONSKÁ) SMLOUVA: V tomto dokumentu je vymezeno, ve kterých oblastech přijmou členské státy společné zákony, jsou v něm stanoveny postupy jejich přijímání a je zde definováno občanství EU.

OBČANSTVÍ EU: Státní příslušník kteréhokoli členského státu je automaticky také občanem EU. Občanství EU nenahrazuje občanství jednotlivých států – pokud jsi evropským občanem, podívej se na svůj pas – je to doklad jak tvé státní příslušnosti, tak i občanství EU.

SMĚRNICE: Tak se nazývá většina zákonů na úrovni EU. „Směrnice“ se jim říká proto, že definují obecný cíl, kterého mají všechny členské státy EU dosáhnout, ale detaily ponechávají na rozhodnutí jednotlivých států (stanovují tedy „směr“). Někdy členské státy společně přijímají podrobnější zákony, které se poté v jednotlivých zemích uplatňují přímo.

Pozor! Radu ministrů si nesmíme plést s EVROPSKOU RADOU ani s RADOU EVROPY. EVROPSKÁ RADA je orgánem, v němž se scházejí předsedové vlád nebo prezidenti členských států EU. Obvykle rozhoduje nebo vydává doporučení o hlavních prioritách a iniciativách, na nichž poté dále pracuje Evropská komise, Rada ministrů a Evropský parlament. RADA EVROPY je samostatnou organizací tvořenou 47 státy, která se zabývá zejména otázkami demokracie, právního státu a lidských práv – jedná se o hlavní evropskou organizaci v oblasti lidských práv. Sama ale nevydává žádné zákony. RADA EVROPY má své sídlo ve Štrasburku stejně jako Evropský parlament.

Abyste dokázali efektivně pracovat v Evropském parlamentu, musíte také vědět, kdo se na přípravě legislativy podílí.

Kdo co dělá:

EVROPSKÁ KOMISE: Evropská komise je „exekutivou EU“. Zasedá v ní 28 komisařů, z každého členského státu jeden, kteří jsou nezávislí a zastupují zájmy EU jako celku. Evropská komise navrhuje evropské zákony a dbá na to, aby byly řádně uplatňovány. Není to však ona, kdo zákony přijímá – to je úkolem Evropského parlamentu a Rady ministrů.

EVROPSKÝ PARLAMENT je tvořen 751 poslanci, kteří jsou přímo voleni občany všech 28 členských států. Evropský parlament je proto orgánem zastupujícím občany EU. Poslanci se sdružují v několika politických skupinách (fracích). Parlament spolu s Radou ministrů projednává a přijímá evropské zákony.

RADA MINISTRŮ je tvořena po jednom ministru z každého členského státu. Protože Evropská unie se zabývá velkým počtem různorodých témat – zemědělstvím, zahraničními věcmi, životním prostředím či dopravou – neexistuje ve skutečnosti jen jedna Rada ministrů, ale celá řada různých takovýchto „Rad“. Rada ministrů zastupuje vlády členských států a při přijímání nových zákonů musí dosáhnout dohody s Evropským parlamentem.

Kdo co dělá v Evropském parlamentu

POSLANCI EVROPSKÉHO PARLAMENTU: Poslanci jsou voleni přímo na pětileté období. Poslanci z různých států, kteří se hlásí ke stejnému politickému směru, tvoří **POLITICKÉ SKUPINY**. Politické skupiny v Evropském parlamentu jsou proto uspořádány podle politické, nikoli státní příslušnosti. Nová politická skupina může v Evropském parlamentu vzniknout tehdy, má-li alespoň 25 poslanců, kteří zastupují nejméně 7 členských států.

VÝBORY: Ve výborech zasedají poslanci z různých politických skupin, aby spolu jednali o tématech týkajících se určité oblasti (např. životního prostředí, zahraniční politiky nebo ekonomiky). V Parlamentu existuje přes 20 takovýchto výborů a probíhá v nich velká část přípravných prací při přijímání nových zákonů. Vzpomeňte si, že zasedání výboru jste se zúčastnili při simulační hře.

PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ: Zde se přijímají rozhodnutí Evropského parlamentu jako celku. Zatímco ve výborech se scházejí pouze někteří poslanci a jednájí o některých legislativních návrzích, plenárních zasedání se účastní všichni poslanci a projednávají všechny navržené zákony, které prošly výbory. Dostali jste se při simulační hře na plenárním zasedání ke slovu?

POZMĚŇOVACÍ NÁVRH: Návrh na změnu návrhu zákona.

ČTENÍ: Když Parlament nebo Rada zasedají, aby rozhodly o návrhu zákona.

Jak se stát téměř dokonalým politikem

DALŠÍ INFORMACE:

Parlament a Rada pracují paralelně, ale zpravidla je to Parlament, kdo jako první přijme svůj oficiální postoj. Když Rada přijímá svůj postoj, musí se také rozhodnout, jestli souhlasí se změnami, které požaduje Parlament.

Hledání shody:

Pro schválení evropského zákona je nutné, aby se Evropský parlament a Rada dohodly na společném textu. Jakým způsobem dospívají k dohodě? Uplatňuje se postup tvořený nejvýše třemi fázemi, kterým se říká „čtení“. Na jejich konci stojí kompromis.

Zde je podrobný popis celého procesu:

První fáze: Návrh Komise je prostudován v Radě a Parlamentu. Shromáždí se mnoho informací, zejména prostřednictvím konzultací jak s akreditovanými představiteli zájmových skupin („lobbisty“), tak i s těmi, na které bude mít chystaný předpis dopad, a rovněž s běžnými občany. Vzpomínáte si, jak jste při hře sbírali informace? V Parlamentu se návrhy zabývají PARLAMENTNÍ VÝBORY, v Radě takzvané PRACOVNÍ SKUPINY.

PRVNÍ ČTENÍ: V Parlamentu a v Radě se potom poprvé hlasuje o návrhu, v každém z orgánů samostatně.

Druhá fáze: Pokud Rada s některými změnami nesouhlasí, k čemuž dochází velmi často, postupuje se do druhé fáze. Zde se hledají možnosti kompromisu. Znovu se scházejí pracovní skupiny a výbory a Rada a Parlament nakonec hlasují o navrženém textu podruhé. Jedná se o druhé čtení.

Třetí fáze: Pokud se obě strany ani po druhém čtení nedokážou shodnout na společném znění návrhu, mají poslední šanci: je vytvořen tzv. dohodovací výbor, v němž se scházejí zástupci Evropského parlamentu a Rady s cílem nalézt možný kompromis. Schůze dohodovacího výboru často probíhají pod obrovským časovým tlakem a výbor nezřídka dospěje k dohodě až k ránu po mnohahodinovém jednání. Pokud se však nepodaří dohody dosáhnout, je návrh s konečnou platností zamítnut.

Možná se budete ptát, proč je těch kroků tolik a jestli je to opravdu nutné. Jenomže pouze takovýmto složitým procesem se zajistí, aby byla zohledněna různá hlediska a názory.

JAK SEPSAT MANIFEST

- Ujasněte si, čeho chcete dosáhnout.
- Stanovte si cíle a vymyslete strategii, kterou těchto cílů dosáhnete.
- Formulujte pět argumentů, kterými ostatní přesvědčíte, aby hlasovali pro vaši směrnici.
- Pište se zápalem, ale buďte struční a držte se tématu. Vyjadřujte se srozumitelně.
- Buďte kreativní a snažte se ostatní inspirovat.

Teď už víte více o postupu projednávání návrhů v Evropském parlamentu. Nyní je na vás, abyste utvořili vlastní politickou skupinu a navrhli zákon, o jehož správnosti jste pevně přesvědčeni.

Postupujte v šesti krocích popsanych níže. Dokážete přesvědčit své spolužáky, aby pro váš návrh hlasovali?

- 1. Utvořte vlastní politickou skupinu s těmi, kdo mají stejné názory.**
- 2. Spolu s ostatními členy vymyslete pro skupinu název.**
- 3. Sepište programové prohlášení skupiny – její manifest.**
- 4. Vyberte si téma, kterým byste se chtěli zabývat.**
- 5. Vypracujte návrh, který by měl Evropský parlament přijmout.**
- 6. Vystupte s projevem k ostatním politickým skupinám (svým spolužákům), v němž budete obhajovat postoj své skupiny k návrhu.**

Na konci každého projevu budete se svými spolužáky hlasovat, která politická skupina nejpersvědčivějším způsobem hájila svůj postoj.

Zkuste ostatní přesvědčit!

